Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Ewald, Johannes.; [Johs. Ewald].
Titel | Title:	De brutale Klappere : et tragi-comisk Forspil, til Brug for den kongelige danske Skueplads : Kiøbenhavn, den 25. November 1771
Udgivet år og sted | Publication time and place:	[Kiøbenhavn] : Morten Hallager, [1771]
Fysiske størrelse | Physical extent:	48 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

EWALDS

brutale Klappere

1771 og 1791

55,-64

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130020879670

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

De brutale Klappere.

Et

tragi-comisk

Forspil,

Til

Brug

for

den Kongelige

Danske Skueplads.

Kiøbenhavn, den 25 November
1771.

Trykt hos Morten Hallager, boende i store
Fiolstræde.

Handlende Personer.

Bürgerschreck.
Biſter.
Rechtbruder.
Klaphanns.
Eraſt.
Verten.
Vertinden.
Kielderpigen.
Soldater og Matroſer.

Skuepladſen er i et Vertshuns.

Første Optrin.

Bürgerschreck. Biſter. Rechtbruder og Klaphanns. (De ſees ſiddende ved et Bord, med Vinflaſker og Glas for dem.)

Bürgerschreck. (Til Biſter.)

Sa Broder! — klink! og høit! — ſtem i med Løve-Toner! —
Høit! — længe leve vi, den fine Smags Dragoner! —
Døe den, ſom trodſer os! døe hver Coleurdeloup! —
Døe hver en Pibere! = = = = Hvad Fanden, ſover du? —

Bister.

Ha! —— jeg er stum af Harm, —— at mangen Bog-
Orm vover,
At tænke for sig selv —— det undres ingen
over ——
Det var ja der' Natur, og naar misundte vi
En Muldvarp, en Pedant, det Støv han ro-
der i? ——
Hvad er vel Hierne-Spind mod galoneerte
Hatte? —
Og lad dem i der' Krog forkradse sig, som Katte! —
Og skrige — den er gal — den væver — den har
Ret! ——
Saa Broder, faae den Skam, der skal fortryde
det! ——
Men — at de offentlig, og paa Parterrets Bæn-
ke ——
Fordemt — saa nær ved os, tør sige hvad de tænke —
Ret give Tonen om — og lade sig forstaae,
Med Mishag eller Roes, før vi har tænkt der-
paa! ——
At en, som til sit Neb er fuld af græske Gloser,
Tør derfor sige, hvad han laster eller roser,
Og —— som vi ei var hos —— og selv slaae Lyd
til Krig! ——
Det Broder Bürgerschreck, kan evig ærgre mig. —
Gid Fanden tage mig, og hans Journal tillige,
Om jeg forstaaer et Ord, af alt hvad han vil sige! —

Hvad

Hvad er Dramatisk? — Ha! — det være Fuchsers Sorg! ——
Sligt, Broder, har vi glemt — du veedst — i Meklenborg —
Hvem veed? — Hvad er det Snaus? — (Til Rechtbruder.) Siig frem! —

Rechtbruder.

Ret Broder Bister! —
Spot kun! — Jeg bander selv den evige Magister —
Hvor nær den græske Hund — min stakkels Poder fandt;
Hvor nær han havde giort mig til en lærd Pedant. ——
Det er mig, som en Drøm — jeg siger det med Skamme —
Jeg troer, Dramatisk og Grammatisk er det samme,
Som man med meer kan see, af Verba Stephani! —

Bister.

O tie for Himlens Skyld med det Pedanterie! —
Græsk er mig Gift og Pest — — (Til Bürgerschreck.) Klink Broder! —

Bürgerschreck.

Paa Parole.

Rechtbruder lugter og forbandet af sin Skole! —
Hans Lærdom dræber en — — (Han klinker med Rechtbruder.) Sa dee Gram=

Rechtbruder.

mattica! —

Bürgerschreck.

Hør atter! — Fanden veed, hvor han kan faae det fra! —
Dog falder et mig ind — hvad Brødre, om vi satte,
For Spøg, Rechtbruder ud paa disse græske Katte? —
Parbleu en artig Jagt!

Klaphanns.

Ha bravo! ——

Rechtbruder.

Du har Ret. ——
Men, schlag das Wetter drein, om jeg fordrager det! —
Forstaaer du mig? ——

Klaphanns.

Encore.

Biſter.

Biſter.

For Fanden! ——

Bürgerſchreck.

Nu —— jeg vilde,
At denne Viin blev Gift, om det var meent saa ilde! —
Men seer I — Blod er Blod — gik vi lemfeldigt frem,
Og viiste dem en Lærd, som kunde feie dem —
Som raabte kun paa Græsk: Dum-Hoved hold din Pibe! —
Hvad gielder, at de saa blev heslig bragt i Knibe? —
Hvad, om vi lod dem kun saa hemmelig forstaae,
At vi var Lærde nok, naar det kom an derpaa? —
Thi, Brødre — alt om alt — hvor mange Lorbær henter,
En Helt, som en af os fra lurvede Studenter? —

Rechtbruder.

Nei, du har Ret deri —

Bürgerſchreck.

Hvad, om de peeb i Fred? —
Hvad tabte vi? —

Rechtbruder.

Parbleu! — jeg troer, jeg piber med! —

Bürgerschreck.

Som om vi leiedes! — det er er en Skam for Fanden,
At trække Sværdet for en Bog-Orm mod en anden! —
Det er en Cavailler vel magtpaaliggende,
Om der er Sands og Smag i en Comoedie! —
Naar jeg betænker ret — Gotts Blitz! — Hvad vil min Pige? —
Hvad vil min Onkel Trumpf! — Hvad vil Grev Schnurbart sige, —
I Fald de drømmer om, at vi maaskee forstaae
Et Ord af alt det Væv vi slaaes og bande paa? —
Først Kurven var mig vis — Og Trumpf den gamle Puger,
Vil lukke Pungen til de første fire Uger! —
Og Schnurrbart! — "Pfui, den Krig! — hvor lugter den af Blæk! —
"Hvor borgerligt! — gemeent! — "

Rechtbruder.

Ret Broder Bürgerschreck! —

Bister.

Biſter.

Nu Himmel! — Jeg har taugt — ha! — hvi jeg ikke tykker
Mit Glas? Og knuſer det i Millioner Stykker? —
Ha, hvi jeg ikke ſlaaer Viin, Flaſker, Stoel og Bord,
Ti tuſind Mile ned i den fordømte Jord? —
Saa Biſter! — det er Tid — lad hvert et Blæk-Horn vove,
At foreſkrive dig, og hele Verden Love! —
Lad hver en Skoele-Orm kun driſtig ſige dig:
Det vil jeg pibe ud; thi det mishager mig! —
Ha Himmel! — Før forgaae Studenter og Soldater! —
Før tage Fanden ſelv Parterre og Theater! —
Før gid jeg blive Græſk, før jeg fordrager det! —
Hvad? — Biſter en Cujon? —

Rechtbruder.

Ret Broder, du har Ret! —

Biſter.

Men du, Hr. Bürgerſchreck! — at prale, bande, drikke,
Gier ingen Helt endnu — og andet kan du ikke! —
Men om du ſkeiter ud, ſaa denne — — (Han peger paa Kaarden.) det er reent —

Bürgerschreck.

Nu Broder! — paa min Siel! — det var ei ilde meent! —

Biſter.

Og Klaphanns? —

Klaphanns.

Denne Haand, den føler det desverre;
At jeg i femten Aar har klappet paa Parterre;
Dem, om jeg ſkaaner den; og om den hviler nu;
Da Klap er Dolke-Stik for hver Coleurdeloup? —

Biſter.

Saa Brødre! = Bürgerschreck, hvortil den tvungne Latter? —

Bürgerschreck.

Hvor ſkal vi prelle dem! —

Biſter.

Nu kiender jeg dig atter —
Hør! — troer du, at jeg har Forfatteren saa kiær,
At jeg af Venſkab tog mig denne Sag saa nær? —
Hvad? — Eller troer du, at jeg blev hans Vaabendrager,
Fordi hans = = hvad det er — hans Efterſpil behager? —
Nei!

Nei! — lad det være skiønt! — Hans Ret lad
være størst! —
Men, om det faldt mig ind — Parbleu! — saa
peeb jeg først! —
Men først! — min Broder — først! — thi mig
og os tilkommer,
Den Ret i slig en Sag, at være første Dommer. —
Lad En kun reise sig, og sige derimod! —
Ha! — jeg forstaaer min Stok — og denne Prygl
er god! —
Lad Stykket være mat, og uden Sands og Orden,
Af alle Skuespil, det dummeste paa Jorden! —
Galt eller ypperligt — det være født af Had,
Af Hævn, af Billighed, og Himlen veed af hvad! —
Hvad bryder jeg mig vel, om slige Bagateller? —

Bürgerschreck.

Jeg tænker ei derpaa. —

Klaphanns.

Jeg paa min Siel ei heller. —
Jeg klapper lige fuldt. —

Rechtbruder.

Ja, Broder du har Ret! —

Biser.

Biſter.

Men lad dem knye derom! — ha! — lad dem
vove det! —
Hr. Bog-Orm — fra vort Vink ſkal du ærbødigt
hente
Tilladelſe til ſligt! — ſaa længe ſkalt du vente! —
Og om vi fløite ſaa engang for Tidsfordriv;
Piv ſaa! — piv hvem der vil! — og hele Verden
piv! —
Skienk Broder! —

Bürgerſchreck. (Han tager til Flaſken og finder at den er tom.)
Viin Hr. Vert! —

Klaphanns.
Jeg tømmer alt min anden. —

Biſter.

Ha, naar du har din Haand, hvad bruger du For-
ſtanden? —
Herr Wirt! — zum Wetter! — Hei! — har Fanden
havt ſit Spil,
Og pebet Verten ud, hvor ſkal det ſaa gaae til? —

Klaphanns.
Ha bravo, bravo! —

Bürger-

Bürgerschreck.

Hei! —

Bister.

Nu troer jeg, at han kommer.

Andet Optrin.

Verten (Han kommer ravende ind.) de Forrige.

Verten.

Nu veed jeg først, hvad Viin min tykke Mave rommer.
Ihr Herren! —

Klaphanns.

Bravo Vert! —

Verten.

Min Ven, forstaae mig ret!
De Fiorten gaae deri — men femten ikke slet —
Hei piber! — Pibens Skaal! —

Bister.

Hør Kammerat, du væver! —

Verten.

Tirlit paa Hallings-Aas! — thi Stuen er for snever! —

Klap-

Klaphanns.

Nei klappe skal du — klap! —

Verten. (Han klapper.)

Ha Bravo! — som en Mand! —

Bister

Saa drukken, som han er, saa har han dog Forstand.

Verten.

Det var en herlig Dag; — thi naar var mine Stuer
Saa fulde før, af —

Bürgerschreck.

Os? —

Verten.

Nei af —

Bister.

Coleurdelouer.

Verten.

For Fanden, nei! — af —

Klaphanns.

Nu? —

Verten.

Verten.

Af — — Er det ei en Spot! —
Af Folk, som drikke lit, men som betale got. —

Biſter.

Viin Vert, og ſladder ei!

Verten.

Ihr Herren! — Drueſaften
Er liflig — men jeg ſkal paa en Journal i Aften!
Et himliſk Efterſpil, ſom en har giort paa Krig,
For — Ak den brave Mand! —

Biſter.

Nu? —

Verten.

For at ſpekke mig! —
Jeg har fra Comos Tid ei havt ſaa mange Gieſter —
De ſtromme ret herind, fra Oſter og fra Veſter —
En klapper Klap i Klap — En piber Tirlilit —
En raaber ak charmant! — en ſiger, det er Sk**! —
Det være hvad det vil, ſaa ſamler jeg mig Penge. —
Jeg drak mig reent ihiel, — i Fald det varte længe.

Klaphanns.

Saa feiler det vel ei, du klapper dygtig med? —

Verten.

Verten.

Ihr Herren, saa min Haand skal slides op derved! —
De Lærde sagde vel, saavit jeg kunde skiønne,
At al den hele Stads ei duede for en Bønne! —

Bister.

Hvad? — Hvem tør sige det? —

Verten.

Men Hanns veed hvad han gior. —
Saa skal jeg klappe — saa! — (Han klapper.)

Bister.

Vov andet, om du tør!

Verten.

Ihr Herren! —

Bister.

Nævn mig strax, de Slyngler, som tør sige,
At Stykket ei er got, og skiønt, og uden Lige! —
Fort slæb mig dem herind! — og, om de saa var ti! —

Verten.

Ihr Herren! —

Klaphanns.

Bravo! —

Recht=

Rechtbruder.

Ret! —

Bürgerschreck.

Men Vinen glemme vi.

Biſter.

Hvad? — nøler du? —

Bürgerschreck.

Men Viin!

Verten.

Ihr Herren, Viin et Anker! —
Men fald for Himlens Skyld paa fredelige Tanker! —

Biſter.

Hvad? — Jeg? —

Verten.

Hav Medynk! —

Biſter.

Jeg? — med en Coeleurdeloup? —

Verten.

Er de dog Menneſker! —

Biſter.

Was! — raiſonnireſt du? —

Verten.

Ihr Herren! —

Bürgerſchreck.

Viin Herr Vert! —

Verten.

Ret! — Bravo! drikke, drikke! —
Det veed man, hvad det er, det andet veed man ikke —
Hei friſk! — lad Piberne kun fylde ſig med Vand!
Journalens Skaal i Viin! —

Biſter.

Han har endnu Forſtand —
Men Broder føel min Haand! — føel Klaphanns, hvilken Varme! —
Parbleu! — den brænder ret, at brække Been og Arme —
Ha! — kunde jeg kun faae en Skole-Stymper fat,
Som turde ſige mig, at vor Journal var mat! —

Tredie Optrin.

Kielderpigen. (Med Vinflasker.) De Forrige.

Kielderpigen.

Her mine Herrer! —

Biſter.

Hid! —

Kielderpigen.

Herr Biſter, Tienerinde! —

Biſter.

Hid Snut! —

Klaphanns.

Mig ferſt et Kys! —

Kielderpigen.

De vente mig derinde. —

Biſter.

Fort ſiger jeg, herhid! — lad dem kun vente der! —

Kielderpigen. (Hun gaaer hen, og sætter sig paa hans Skiød.)

Naar Fanden var her og saa fuldt af Menneſker? —
Og alle plages de, af en og samme Grille! —
Har Lucifer da giort det Stykke, man skal spille? —
Er det om Doctor Fauſt? —

Biſter.

Tys! det er en Journal. —

Kielderpigen.

Journal? —

Biſter.

Ja, veed jeg meer, saa gid jeg blive gal! —

Kielderpigen.

Jeg seer Comoedier, kun for at see paa Løier;
Og intet er saa smukt, som naar Parterre støier —
Det raske klappende — det bravo bravo har,
Tit giort, at jeg for Lyst, ei vidſte, hvor jeg var;
Thi, hvad de reinſe op det er ei værd at høre;
Men Bravo, Hei, Encore! — O! — det kan Hjerte-
røre! —
Det gaaer til Marv og Been — der lurer jeg kun
paa —
Thi alt det andet Væv, maa Fanden selv forstaae! —
Vi Kielderpiger kan faae nok af slige Griller,
Som Elſkov, Klammerie, og hvad det foreſtiller —

Og

Og bedre her, end der; — thi alt det Narrerie,
Om Ære, Dyd og sligt, gaae Giesterne forbi —
Naar man vil elske lidt, staaer man ei først og
væver;
Den, som har Lyst at slaaes, den bruger sine Næ-
ver —
Men Klap, Herr Bister, Klap! — Encor, Encor,
og sligt.
Ak, hvor det er charmant! — hvor uforligneligt! —
Tit har jeg tænkt derpaa, hvorfor den stakkels Herre
I Hullet — ham man seer kun Hov'det af desverre,
Faaer ingen Klap? — Og er en Lyssnydere,
For Fanden, da ei og et Christen Menneske? —
Og, lad i Stedet for det Hvidsken og det Banden,
For Dekket hidses op, en klappe for den anden! —
Saa skal de see, hvor smukt! — saasnart der klap-
pes ei,
Saa var det nok saa got, kun strax at gaae sin Vei! —
Jeg kiender en Monsieur — en Engel i sit Væsen! —
Vel har han smalle Been, og lidt Skavank i Næsen —
Men klappe kan han — ak! — og skrige høit som to,
O bravo! — Schwere Noth! — Gotts Blitz! —
bravissimo! —
Men, hvad er det for en Journal, med Tugt at sige? —
Thi den er ventelig, dog om en Hvermands Pige,
Da den skal pibes ud — det var en Tomark værd,
Man tog en Vandspand med — Pfui for en Fandens
Færd! —

Biſter.

St! — tag dig vel i Agt! — thi vover en at føre
Den mindſte Skamklik paa, den har med mig at
gisre! —
Journal mig hid og her! — den er saa god som du —
Og, hvem der negter det! —

Kielderpigen.

Jh nu, Herr Biſter, nu! —
Saa mangen fattig Tos ſkeer Uret, deſtoverre —
Men Fanden føre da de Slyngler fra Parterre! —
Det ſkulde være mig! — vel er jeg kun et Bud —
Jeg ſkienker kun for Folk — men Horer pibes ud! —
Hum! —

Biſter.

Giv dig kun tilfreds — de vover ei at røre
Ved Piben — nei Parbleu! — det ſkalt du faae at
høre! —
Nei juſt til Trods for dem, ſom ſpidſe Mund derpaa,
Skal der fra Noahs Tid, ei være pebet ſaa. —

Kielderpigen.

Det er forbandet og! — i Morges gav jeg Stømper,
Min ſidſte Tomark ud for et Par Jyde-Strømper, —
O, den Comoedie — ſaa raſk, ſaa moerſom en —
Saa fuld af Klap, var værd, at ſee paa bare
Been! —

Biſter.

Biſter.

Hvad, om vi for at bringe
Det Dyr af ſin Betryk, lod fire Styver ſpringe? —
Hvad Brødre? —

Klaphanns.

Bravo! —

Rechtbruder.

Vel! —

Bürgerſchreck.

Jeg ſkal ei vegre mig —
(De ſkyde Penge ſammen, og ſlye hende.)

Kielderpigen.

Saaviſt, der' Godhed gior mig ret undſeelig.

Biſter.

Vi troe det vel — men hør! — ſaa meget vil jeg ſige,
At klappe ſkal du med! —

Kielderpigen.

Ja, ſom en ærlig Pige! —

Vertinden. (Uden at blive ſeet.)

Hei — Lisbeth! — hurtig! — hei!

Kielderpigen.

St! — Nu er Fanden løs! —

Fierde Optrin.

Vertinden. De Forrige.

Vertinden.

Hvem skal vel skylle Glas, jeg eller du din Tøs? —

Kielderpigen.

Her er jeg —

Biſter.

Hør et Ord! — jag en af de Philiſter,
Med Piberne herind! — forſtaaer du?

Kielderpigen.

Ja Herr Biſter! (Hun gaaer.)

Vertinden.

De pardonnere mig! — men Fanden staaer beskudt
I Piger nu til Dags! — Man er ret ilde brudt —
De sladre Dagen bort. —

Biſter. (Han klinker med de andre.)

Va! — leve vor Vertinde!

Rechtbruder.

Hun leve! —

Bürger-

Bürgerschreck.

Vivat hoch! —

Klaphanns.

Va! bravo! —

Vertinden.

Tienerinde! —

Biſter

Men hvi ſaa pen i Dag? —

Vertinden.

Herr Biſter ſynes ſaa —
Men hvad for Galſkab kan min Mand ei finde paa? —
Og fuldt er Beeſtet nu — der vil den gaule Taabe,
Strax paa Comoedie, at ſtøie og at raabe —
Thi andet kan han ei — Og, vil jeg have Fred —
Har man vel hørt ſaa galt? — Saa maa jeg følge med. —
Dog, negter jeg det ei — jeg ſelv gad gierne høre,
Hvad for Ulykke dog den Mand har kundet giøre? —
Har han forandret Troe, ſaa er han vel forført —
Men pibes ud er haardt! — Og hidindtil uhørt! —

Biſter.

Og om jeg er den Mand, hvorfor enhver mig kiender —
Om Biſter er mit Navn — og har jeg Stok og Hænder —

Da skal det — troe mit Ord! — ei blive hørt endnu! — Hvad Broder Bürgerschreck? — Hvad Klaphanns siger du? —

Bürgerschreck.

Jeg slaaer en dygtig Stok. —

Klaphanns.

Jeg klapper, som den beste —

Vertinden.

Det er dog christeligt, at hielpe paa sin Næste — Hvad? — Er han vel en Tyrk? — At pibe ud, og sligt, Det, mine Herrer, det er ikke christeligt!

Bister.

Madam', jeg haaber da, hun vil retskaffen klappe —

Vertinden.

Sperg kun, om jeg ei før lod mine Handsker lappe, Just til det samme Brug? — Jeg? —

Femte Optrin.

Eraſt. De Forrige.

Eraſt.

Med Tilladelſe!
(Vertinden gaaer.)
En Pige bad mig — men — hun har hørt Feil maaſkee.

Biſter.

Har hun indbildet dem — jeg veed ei, hvad de hede —
At prøve den Muſik, ſom man ſkal tilberede;
Saa har hun ei hørt Feil — Vi elſke ſlig en Spøg —
Parbleu, min Herre, pib et Stykke til Forſøg! —

Eraſt.

Min Herre, dette Sprog er fremmed for mit Øre —

Biſter.

Ei heller er det Græſk —

Eraſt.

Nei, ſom jeg troer at høre —
Saavit jeg kan forſtaae der' Sprog, foruden Tolk,
Var Grækerne dertil, alt for poleert et Folk. —

Biſter.

Biſter.

Parbleu, jeg troer —

Bürgerſchreck.

Beim Blitz! —

Eraſt.

Koldſindig maae de tale,
Og Danſk, om ellers de har noget at befale! —
De pardonnere mig! — men, det vi ei forſtaae,
Det kan vi, ſom de veed, ei heller ſvare paa. —

Biſter.

Og Love, Herr Pedant? — Os vil du foreſkrive? —

Eraſt. (Han vil gaae, men Biſter ſtiller ſig imellem ham og Døren.)

Jeg er tilovers her —

Biſter.

Parbleu! — nu ſkal du blive! —
Og rører du dig kun, af Pletten, før jeg vil,
Saa ſkal jeg lære dig et andet Pibeſpil! —

Eraſt.

At ſige dem imod, ſtaaer ei i mine Kræfter —
For ſlige Slutninger gav ſelv Fornuften efter,
Og om en Socrates, kom fra ſit Paradiis,
Saa gav han efter, for ſaa haandfaſt et Beviis. —

Dog

Dog, at den ædle Tid, ei skal gaae reent tilspilde
Hvad var det egentlig, min Herre, som de vilde?

Bister.

Velan! — saa dybt endnu, skal jeg nedlade mig —
Og negt saa siden, at jeg har advaret dig! —
Ubillig er jeg ei — sid paa Parterrets Bænke! —
See! — Hør! — jeg vil ei selv forbyde dig at tænke —
Puust, suk, og hvidsk endog! — Skrab, remm dig, hark og hoost! —

Erast.

Og, om jeg nøs engang? —

Bister.

Jeg selv skal sige, Proost! —
Raab bravo! — raab Encor, saa meget, som du gider! —
Lee, til det gior dig ondt i begge dine Sider! —
Klap, saa man hører ei et Ord af vor Journal!
Gior dig, Acteur, Souffleur, og hele Verden gal! —
Men, om du aander kun i Piben — om du triner
Kun usædvanlig haardt — og fløiter kun med Miner —
Og letter kun din Fod — og spidser kun din Mund! —
Saa skal ti tusind' Prygl nedregne paa din Hund! —

Erast.

Eraſt.

O, kun den fierde Deel, var meer, end overflødig;
Og jeg forſikrer dem, den ſkal ei giores nødig! —

Biſter.

Nu kan jeg lide dig, ſaaſnart du taler ſaa

Eraſt.

Men tør jeg ſige dem det, ſom jeg undrer paa? —

Biſter.

Siig frem! —

Eraſt.

Af deres Ord, min Herre, kan det flyde;
At Larm er ikke det, hvorpaa de juſt fortryde
Men, om jeg feiler = =

Biſter.

Nei — Larm er min beſte Leg,
Og ingen ſtøier meer, uroeſt min Ven, end jeg —

Eraſt.

Thi Klap og Bravo-Raab — ſkiønt de tilkiendegive
Meer Lyſt og Munterhed — ſkiønt de ſaa tit oplive
Den matteſte Poet, den ſovnigſte Acteur,
Som ved en Pibes Lyd beſvimer reent og døer —
Skient Haand og Fod i ſaa forſkiellig Hensigt røres,
Saa gier dog begge, at Acteuren ikke høres. —
Sandt —

Sandt Foden synes, at udrette det den vil,
Da Haanden par Malheur kun klapper Øret til —
Men — —

Biſter.

Halt! — beym Wetter halt! — først ſiig mig unge Herre,
Hvorfor gaaer jeg, og de, og andre paa Parterre? —
Hvorfor beſøger man ſaa tit Comoedier? —
Mon for at ſkrive op, hvad Pølſesnak det er? —

Eraſt.

O! — langt fra mig ſkal en ſaa driſtig Tanke være! —

Biſter.

Kun for Poetens Skyld, og for Acteurens Ære
Indfinde vi os der — for at oymuntre dem —

Eraſt.

Hvortil? —

Biſter.

Hvortil? — Ha Ha! — Gotts Blitz! — te-
remtettem! —

Eraſt.

O alt for ædle Træk! — thi hvo kan vel beſkytte,
Og hvo kan muntre op, med mindre Egennytte,
End den, ſom ſelv ei veed, hvad og hvad Øiemed —
Som foreſætter ſig ei mindſte Maal derved? —

Biſter. —

Biſter.

Nein, meiner Seele nicht! —

Eraſt.

Jeg troer dem — men de vilde
Forlade mig! — man kan opmuntre vel og ilde —
Stærkt, ſom de veed, og ſvagt —

Biſter.

Man klappe, ſom man bør! —

Eraſt.

Men, mon ei Agtſomhed og ſmigrer en Acteur? —

Biſter.

Ha! — naar man klapper kun; hvad vil de ſaa begiære,
Hvad kan de ønſke meer? — Er det dem ei en Ære? —

Eraſt.

Hvor ſtor! — hvad ſynes dem, om man oprettede
En Klapper-Melle, ved enhver af Bænkene?

Biſter.

Zum Teufel, Herr! Jeg troer — —

Eraſt.

Min Herre, Lyſt at tiene
Der' ædle Hensigt har opmuntret mig allene —

Om

Om de tillade mig, at sige, hvad jeg vil,
Saa har jeg vel endnu et Ord, at legge til —
Men, da jeg merker — —

Biſter.

Tael! —

Eraſt.

Saavit jeg kan begribe,
Er, at de elſke Klap, og at de hade Pibe,
Ei af den mindſte Lyſt til større Roelighed;
Og Skue-Spillet ſelv er ei der' Hiemed —
Der ædle Hensigt er, i Fald jeg ret kan ſkiønne,
Kun den, at muntre op, og mueligt at belønne,
Og ſkiønt de ſelv ei veed, hvortil, hvorfor og hvad;
Saa troe de, Digter' og Acteur er lige glad —
Jeg seer, at om en Eed forbandt der' Troe til dette,
Er Piben reent fordømt, og intet at udrette,—
Et Spørsmaal er mit Haab, i Fald de ikke soer—
Det — er enhver Acteur, hver Digter lige stor?—

Biſter.

Jeg ſkulde drømme det?—

Eraſt.

Nu vel — jeg tør da sige,
At man blant denne Slægt kan finde maadelige.—

Biſter.

Og ſlette ſelv, min Ven —

Eraſt.

O, denne Godhed er,
Min Herre, meget meer, end jeg har haabet her! —
Tre Poſter vover jeg kun ydmygſt at erindre —
En — at den ſtørre vel vil ſkilles fra den mindre;
Og at, da dette dog ſkal ſkee ved Hørelſen,
Han har den Hørende ſaa kiær, ſom Klapperen —
En anden — at han ei opmuntres til at ſtige,
Naar man dog evig giør hver Fuſker til hans Lige;
Og at han ventelig kun ſlet vil ſkionne paa
Ti Millioner Klap, ſom hver en Nar kan faae —.
Den Tredie var den, at naar man først retfærdig,
Vil giøre Bifald til Belønning for en værdig;
Og ei berøve ham hans Gienſtand, og hans Ret,
Ved at vanhellige, og at bortkaſte det? —
Hvor lille bliver da den ſtore Klappe-Liſte? — —
De maadelige faaer ei flere Klap at miſte —
Opmuntres ſkal de dog — — og for at muntre dem,
Min Herre = = tager man = = en lille Pibe frem —

Biſter.

Hvad Herre? — Hvad endnn? —

Bürgerſchreck.

Han piber efter Noder —

Klap-

Klaphanns.

Ha bravo Bürgerschreck! —

Rechtbruder.

Ja, du har Ret min Broder —

Eraſt.

At ingen dog kan ſee hans Enighed med mig! —
Opmuntre vil han dog — og ſelv en maadelig —
Klap er de Godes Løn — Klap kan det ikke være —
Opmærkſom Taushed er de ſterſte Meſtres Ære —
Ved Piben troer jeg, at hans ædle Hensigt naaes —
Er det et Mord-Gevær, en Dolk, ſom foreſlaaes? —
Hvor mangen ædel Helt, ſom tapper turde ſlibe
Sit blanke Staal paa Steen, har flygtet for en Pibe? —
En Vægter vover det, og ſelv mod Krigens Gud —
Og, lappede Poet, du tør ei pibes ud? —

Bürgerſchreck.

Han taler ei ſaa galt —

Biſter.

Snak! —

Eraſt.

Om jeg turde ſtole,
Paa det de ſagde før — —

Biſter.

Mit Ord er min Parole —

Eraſt.

At Digter, at Acteur ſelv kunde findes ſlet,
Tilſtod de — men hvordan tilkiendegive det? —
Ved Gladder ſove man i Stedet for at høre! —
Men Ord, ſom ſkurre ſtærkt i Ærbarhedens Øre,
Sting af en giftig Dolk, Sting i en følſom Siel,
Ved dem kan pibes got, men ikke ſoves vel —
Den Forudſættelſe, af en forvoven Digter,
At en Tvetydighed, ſom ſpotter Dyd og Pligter,
At ublue Pøbel-Skiemt tør finde vort Behag;
Den er fornærmelig for meer, end for vor Smag. —
Bør den, ſom offentlig, og frek, og ublue viſer,
Ved Kaadhed eller Gift, ved Grovhed og Sotti-
ſer,
Hvad Tanker han om os, og om vort Hierte har;
Bør den behandles ſaa lemfældig, ſom en Nar? —
Man klappe, naar en Helt med Sganarellers Mine,
Faaer ved ſit ſidſte Suk Matroſer til at grine! —
Man tie, Dido, naar du neiende og mild,
Glad ved Parterrets Klap, nedglider i din Ild! —
Men ſæt det, at en ſkiøn, og kaad og frek Actrice
Tør vilde ſmigre os, med offentlig at viſe — —
Pfui! — ſæt at vore nu var ei for høflige,
Til at fornærme os med ſlig Bebreidelſe! —
Og forebygger ei Danſeuſen efter Evne,
At det ei bliver ſeet, ſom ei enhver tør nævne —

O hævn

O hævn da, om ei os; dog Fruentimmeret,
Den som blev rød, og den, som ei kan blive det! —
Frels Vægter den, som svagt, og den som tvunget fegter! —
Theatret er vor Bye — Parterret er dets Vægter —
Og det vil taale dem, som overfalde dig,
O Dyd, ung, værgeløs, og mindst betænkt paa Krig? —
Da, i det mindste da, bør Landets Helte gribe,
Ei til en mordrisk Dolk — — men til — — en lille Pibe. —

Bister.

Hvad Herre? — Hvad igien? —

Bürgerschreck. (Han drikker.)
Sa, Broder Vægterknegt!
Du leve! —

Klaphanns. (Han drikker med.)
Bravo, va! —

Rechtbruder. (Han peger paa Bister.)
Mein' Seel', der Herr hat Recht! —

Biſter.

Og du, ſom længe har opirret diſſe Nærver,
Hvad Fanden paſſer det ſig her, det Tøi du væ-
ver? —

Rech bruder.

Ret Broder! —

Bürgerſchreck.

Prell ham! —

Klaphanns.

Friſk! —

Biſter.

Og du, ſom gier mig gal,
Hvad finder du i den Dramatiſke Journal — —

Eraſt. (Han bukker ſig meget dybt.)

Slet intet —

Biſter.

Vov det kun! —

Eraſt.

Eraſt.

Hvorledes tør jeg ſige,
At Skue-Pladſen ei er Plads for lærde Krige? —
At, hvor vi haabe meer, og kun dramatiſk Digt,
Det beſte Stridsſkrift ſelv er mat og vemmeligt? —
At det er alt for ſtolt, naar en tør forudſætte,
At alle tage Deel i hans private Trætte;
Og ſkiønt den nok ſaa got, kan læſes af enhver,
Betale villige dens Forelæsninger? —
At al Acteurens Kunſt, hans Vink, og Smiil,
og Raaben,
Er her kun mordriſke og utilladte Vaaben;
Hvoraf ei nogen kan betiene ſig igien,
Som Skiebnen kun gav Smag, Forſtand og Blæk
og Pen? —.
At man ei fandt ſaa let Destouſcher — Mollierer,
Der kan opløſte ſligt ved ſtærke Characterer?
At — —

Biſter.

Halt! — Cartouſche? — Hvad? — Og denne
Røverknegt,
Den ligner du ved vor — —

Rechtbruder. (Han peger paa Biſter.)

Mein' Seel', der Herr hat Recht.

Eraſt.

Min Lyſt forgaaer — jeg har ei heller Tid at ſpøge —
Og kan vi Græker beſt i Stilhed underſøge;
Om Sidons Helt, den nye Dramatiſke Journal,
Er væbned, ſom den bør, og fegter, hvor den ſkal —
Og har der' Slutnings-Kraft bragt mig ſaa ſtærkt i Knibe —
At jeg kun har en Grund tilbage for vor Pibe —
I Fald min Herre har ſaa ſtor Taalmodighed — —

Biſter.

O! — har jeg hørt paa alt, ſaa ſig kun denne med! —

Eraſt.

Til Svages Forſvar kiek, endſkiønt til Vold for tapper,
Min Herre, møder de formodentlig og klapper —
De ynde Stykket — vel! — hvor billigt er det da! —
Hvem er vel ublue nok, at hindre dem derfra? —
Jeg, og enhver af os, er — thi det bør erindres,
At ex officio vor Friehed ei forhindres —
Er Chriſt'ians Underſaat, og troe, og Danſk, og frie —
Vi ynde Stykket ei — og derfor pibe vi —

Biſter. (Han ſlaaer Eraſt, og da denne vil ſætte ſig til Modværge, overfalde alle de andre ham med blotte Kaarder.)

Saa pib for Fanden, pib! —

Eraſt.

Eraſt.

Hvad? — Vold? — Og Fryzt og Fare
For Mord? — ved Thronens Fod? — afdem, ſom
bør forſvare? —
Er man ei ſikker her paa Lemmer eller Liv? —
Gewalt! —

Biſter.

Ja raab du kun! —

Bürgerſchreck.

Ha piv Herr Vægter, piv! —

Eraſt.

Ha! — mod en Værgeløs kan Raſerie bevæbne —
Og Fire? — — Fandt i dog i Krig den ſamme
Skiæbne! —

Biſter.

Was raiſonnireſt du? —

Bürgerſchreck.

Halt ihn, Herr Bruder, halt! —

Klaphanns.

Encor', Encor'! —

Rechtbruder.

So recht! —

Eraſt.

Gewalt! — Gewalt! — Gewalt! —

Siette Optrin.

Verten. Vertinden. Kielderpigen. Soldater og Matroſer. De Forrige.

Verten.

Ihr Herren! —

Eraſt.

Vold, Herr Vert! —

Biſter.

Han piber — —

Vertin=

Vertinden.

I min Stue? —

En Soldat.

Was? —

Eraſt.

Er der Lov og Ret — —

Biſter.

Hvad Karl? — og du tør true? —

Eraſt.

Jeg dem, ſom frygter ei, at bryde Kongens Fred? —
Hans Lov? — Ei at begaae den ſtørſte Nedrighed? —

Rechbruder (Til Soldaterne.)

Ihr Herren, hören Sie! — Jeg kan dem beſt fortælle,
Hvori beſtaaer — Ich war vom Anfang' beym Querelle —
Der vil han pibe ud, den muſeblakked' Kal,
Ein ſchönes Stük genannt: Dramatiſke Journal —
Bei meiner Seel' ein Stück, ein Stück, man ſkulde vente,
En Oberſt havde giort — beym gantzen Regimente,
Macht's

Macht's keiner so —

Biſter. (Til Matroſerne.)

Fordømt om nogen Admiral,
Har ført et Skib, som den Dramatiſke Journal! —

Klaphanns.

Der har man klappet nu saa længe paa Parterre,
Som Dannemark har staaed — nu kommer denne Herre,
Og trodſer gammel Skik, og giør sig splitter gal,
Og vil udpibe den Dramatiſke Journal! —

Bürgerſchreck.

En Karl, som en Dragon, fordi han dygtig preller
En eller anden Fuchs — for slige Bagateller,
Skal pibes ud! — Mein' Seel' en brav og ærlig Kâl! —
Og vi beskytte hans Dramatiſke Journal! —

Vertinden.

Det er ei christeligt —

Kielderpigen.

Ei smukt —

Verten.

Verten.

Nei, pfui for Fanden! —

En Soldat.

Der Kerl hat Grütz' im Kopf! —

Eraſt.

Snart taber jeg Forſtanden —

En Soldat.

Der Teufel hole, Herr! —

En Matros.

Den onde Torden ſkal!
Hvad? — du vil fløite, du' ad Drammens Skib-
Journal! —

Eraſt.

Nok — meer end nok! —

Biſter.

Herud! —

Recht-

Rechtbruder.

Herud! —

Bürgerschreck.

Herud, din Slyngel! —

Klaphanns.

Jag ham paa Døren, ham, og al den Græske Yngel! —

Eraſt.

O ſtrax! — af Hiertets Grund! — den maatte være gal,
Som ſtreed mod dem og der' Dramatiſke Journal! — (Han gaaer.)

Biſter.

Saa! — ſlye afmægtige! — Men Helte overveier,
At Tiden fordrer os til ſtørre Kamp og Seier! —
Blod-Fanen vaier alt, og hør Trompettens Skal! —
Op, at forſegte vor Dramatiſke Journal! —
Du har Fortropperne Rechtbruder — lad dem føle
Din Arm! — og Bürgerschreck lad du din Stemme bøie! —

Klap-

Klaphanns er Adjutant, og jeg er General,
I denne Krig for den Dramatiske Journal —
Stok hoch! — Herstellt eüch! — Marsch! — Saa
ret! — (De rangere sig i Geled.) dog glemmer ikke,
At det er Krigs Maneer, for Alting først at
drikke! —
Nu Brødre støder an! — og længe leve skal
Vort tappre Mod og vor Dramatiske Journal! —
(De klinke og drikke.)

Soldater og Matroser.

Hurrah! — Hurrah — Hurrah! —

Bister.

Marsch Marsch!
(De fire Brutale marschere ordentlig af.)

En Soldat.

Courage Schwager! —
Komm mit! gevinnen sie, so plündern wir das
Lager! — (Soldaterne gaae.)

En Matros.

Hvad Fanden staaer du her? — Hei Jeppe gior dig
gal! —
Slaae Løgter ind engang! — Hei frisk, for Herr
Journal! (Matroserne gaae.)

Verten.

Verten.

Hei frisk! — Lad Strømmen gaae, hvorved min Mølle sliber! —
Og længe leve den, som klapper, og som piber! —
Gid Fanden maatte slaaes! — det er en ærlig Kal,
Som drikker got for den Dramatiske Journal! —

(Verten, Vertinden og Kielderpigen gaae — og Tilskuerne med, i Fald de ere frygtsomme.)

De
Brutale Klappere.

Et

tragicomisk Forspil

i

een Handling.

Med et Kobber af Chodowieki.

Kiøbenhavn, 1791.

Trykt paa Johan Gottlob Profts Forlag,

hos Hofs og Universitetsbogtrykker J. F. Schultz.

Der

Deutsche Rinderpest.

Ein

kurzgefaßter Vortrag

für

den Landmann.

BIBLIOTHECA REGIA

De brutale Klappere.

Et tragicomisk Forspil

i

een Handling.

Kiøbenhavn, 1791.

Trykt paa Profts Forlag, hos J. F. Schultz,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

BIBLIOTECA · REGIA · MONACENSIS

Vinterens Begyndelse, eller for at være end mere noiagtig, den 7de Oktober 1771, er en af de vigtigste Epoker i den danske Skueplads's Historie. Al Bestræbelse at fordærve den dramatiske Smag, og al Bestræbelse at forbedre den, datere fra den Dag. Sal. Borgemester Bredal var, Himlen veed hvorfor, bleven Direktor for Skuepladsen, han der dog ved sin Gram og Signe havde aflagt saa kiendelig Prøve paa den maadeligste Smag. Han gav strax en nye Prøve paa det Samme, da han troede et Theater kunde ei bestaae, uden Syngestykker. Han skrev flux Tronfølgen i Sidon, og lod aabne Skuepladsen med den; og fra den Tid er det, at det saa idelig har hagled Syngestykker ned paa vort Theater, og nedslaaet hver Spire af sund Smag, lige saa fast den pippede frem. Samme Tid havde en ung Mand af megen Geist i Stilhed dannet sin Smag og sit Øie, og udgav nu ugentlig den dramatiske Journal, den første Dramaturgie i Danmark. Han maatte naturligviis begynde sit Blad med denne Tronfølges Bedømmelse, og følgelig vise, at det var et saare fattigt Stykke. Forbittret derover skrev Direkteuren en Ting, skulde være et Skuespil, kaldet, den dramatiske Journal, som skulde giøre Dramaturgen latterlig. Han begik tillige den ublue Uforsigtighed, at lade den opføre. At han blev udpeben, det forstaaer sig; men han stolede paa et mægtigt Partie, bestaaende af hans egne Venner og Bekiendtere (dem han som en bon compagnon havde mange af) og af de af Dramaturgen

lastede Skuespilleres og Skuespillerinders respective Clienter, Venner og Tilbedere. Disse havde igien hvervet Andre ganske Uvedkommende, og iblandt dette Partie vare endeel Folk, som ved deres Stand skulde være over Pøbelen, men ved deres Adfærd satte sig ganske i Pøbelklassen. Disse forulempede dem, der gave deres Mishag tilkiende, tillode sig endog Voldsmands Gierning. Hvert tænkende Menneske i Publikum opbragtes mod denne Uregelmæssighed, og det saa meget mere, da det var notorisk, at den største Deel, der just paa det voldsomste forfægtede Borgemesterens Sag, forstode ei et Ord af Kritik eller det allermindste, hvad der behøves til at bedømme enten Poesie eller Prosa, hvilket ogsaa nogle ganske naiv tilstode.

Fra denne saa usigelig latterlige Side betragtede vor Digter det ellers uanstændige Optrin, og skrev dette saa meget skionne Stykke. Han daterede det ogsaa af 25 November 1771, som var det Forspil til Bredals Efterstykke.

Personerne.

Bürgerschreck.

Bister.

Rechtbruder.

Klaphanns.

Erast.

Verten.

Vertinden.

Kielderpigen.

Soldater og Matroser.

Skuepladsen er i et Vertshuus.

Første Optrin.

Bürgerschreck, Bister, Rechtbruder og Klaphanns (sees siddende ved et Bord, med Vinflasker og Glas for dem).

Bürgerschreck (til Bister).

Sa Broder! klink! og høit! stem i med Løve-Toner!
Høit! længe leve vi, den fine Smags Dragoner!
Døe den, som trodser os! døe hver Coleurdeloup!
Døe hver en Pibere! ... Hvad Fanden, sover du?

Bister.

Ha! jeg er stum af Harm! At mangen Bogorm vover
At tænke for sig selv, det undres ingen over;
Det er jo hans Natur. Og naar misundte vi
En Muldvarp, en Pedant det Støv, han roder i?
Hvad er vel Hiernespind mod galonerte Hatte?
Og lad dem i der' Krog forkradse sig, som Katte,

Og skrige: den er gal, den væver, den har Ret!
Saa Broder, faae den Skam, der skal fortryde det!
Men at de offentlig, og paa Parterrets Bænke —
Fordømt! saa nær ved os, tør sige, hvad de tænke,
Ret give Tonen om, og lade sig forstaae
Med Mishag eller Roes, før vi har tænkt derpaa!
At en, som til sit Neb er fuld af græske Gloser,
Tør derfor sige, hvad han laster eller roser,
Og, som vi ei var hos, og selv slaae Lyd til Krig;
Det, Bruder Bürgerschreck, kan evig ærgre mig.
Gid Fanden tage mig, og hans Journal tillige,
Om jeg forstaaer et Ord af alt, hvad han vil sige!
Hvad er Dramatisk? Ha! det være Fuchsers Sorg!
Sligt, Broder, har vi glemt — du veedst — i Meklenborg.
Hvem veed? — Hvad er det Snaus? (Til Rechtbruder)
Siig frem!

Rechtbruder.

Ret Broder Bister!
Spot kun! Jeg bander selv den evige Magister,
Hvor tidt den græske Hund, min stakkels Podex fandt;
Hvor nær han havde giort mig til en lærd Pedant.
Det er mig som en Drøm, jeg siger det med Skamme,

Jeg troer, Dramatisk og Grammatisk er det samme,
Som man med meer kan see af Verba Stephani.

Bister.

O tie for Himlens Skyld med det Pedanterie!
Græsk er mig Gift og Pest. (til Bürgerschreck) Klink,
Broder!

Bürgerschreck.

Paa Parole.
Rechtbruder lugter og forbandet af sin Skole! (Klinker med
Rechtbruder.) Sa, dse Gram=

Rechtbruder.

matica!

Bürgerschreck.

Hør atter! — Fanden veed, hvor han kan faae det fra!
Dog falder et mig ind. Hvad Brødre, om vi satte,
For Spsg, Rechtbruder ud paa disse græske Katte?
Parbleu en artig Jagt!

Klaphanns.

Ha bravo!

Rechtbruder.

Du har Ret.
Men, schlag das Wetter drein, om jeg fordrager det!
Forstaaer du mig?

Klaphanns.

Encore.

Biſter.

For Fanden!

Bürgerſchreck.

Nu — jeg vilde,
At denne Viin blev Gift, om det var meent saa ilde!
Men seer I — Blod er Blod — gik vi lemfældigt frem,
Og viſte dem en Lærd, som kunde feie dem;
Som raabte kun paa Græsk: Dumhoved, hold din Pibe!
Hvad gielder, at de saa blev heslig bragt i Knibe?
Hvad, om vi lod dem kun saa hemmelig forstaae,
At vi var Lærde nok, naar det kom an derpaa?
Thi, Brødre, alt om alt, hvor mange Laurbær henter
En Helt, som en af os, fra lurvede Studenter?

Rechtbruder.

Nei, du har Ret deri.

Bürgerſchreck.

Hvad, om de peb i Fred?
Hvad tabte vi?

Rechtbruder.

Parbleu! jeg troer, jeg piber med!

Bürger=

Bürgerschreck.

Som om vi leiedes! Det er en Skam for Fanden,
At trække Sværdet for en Bogorm mod en anden!
Det er en Kavaleer vel magtpaaliggende,
Om der er Sands og Smag i en Komsdie!
Naar jeg betænker ret — Gotts Blitz! hvad vil min Pige,
Hvad vil min Onkel Trumf, hvad vil Grev Schnurbart sige,
Ifald de drømmer om, at vi maaskee forstaae
Et Ord af alt det Væv, vi slaaes og bande paa?
Først, Kurven var mig vis; og Trumpf, den gamle Puger,
Vil lukke Pungen til de første fire Uger;
Og Schnurbart: "Pfui, den Krig! — hvor lngter den af Blæk!
Hvor borgerligt! gemeent!

Rechtbruder.

Ret, Broder Bürgerschreck!

Bister.

Nu Himmel! — Jeg har taugt — ha! hvi jeg ikke tygger
Mit Glas, og knuser det i Millioner Stykker!

Ha!

Ha! hvi jeg ikke slaaer Viin, Flasker, Stoel og Bord
Ti tusind' Mile ned i den fordømte Jord!
Saa, Bister! det er Tid! lad hvert et Blækhorn vove
At foreskrive dig og hele Verden Love!
Lad hver en Skole-Orm kun dristig sige dig:
Det vil jeg pibe ud; thi det mishager mig!
Ha Himmel! — Før forgaae Studenter og Soldater,
Før tage Fanden selv Parterre og Theater,
Før gid jeg blive græsk, før jeg fordrager det!
Hvad? Bister en Cujon?

Rechtbruder.

Ret Broder, du har Ret!

Bister.

Men du, Herr Bürgerschreck! at prale, bande, drikke
Giør ingen Helt endnu; og andet kan du ikke!
Men om du skeiter ud, saa denne — (peger paa Kaarden)
det er reent —

Bürgerschreck.

Nu Broder! paa min Siel! — det var ei ilde meent!

Bister.

Og Klaphans?

Klap-

Klaphanns.

Denne Haand, den føler det, desverre,
At jeg i femten Aar har klappet paa Parterre;
Dom, om jeg skaaner den, og om den hviler nu,
Da Klap er Dolkestik for hver Couleurdeloup?

Bister.

Saa Brødre!.. Bürgerschreck, hvortil den tvungne Latter?

Bürgerschreck.

Hvor skal vi prelle dem!

Bister.

Nu kiender jeg dig atter!
Hør! Troer du, at jeg har Forfatteren saa kier,
At jeg af Venskab tog mig denne Sag saa nær?
Hvad? Eller troer du, at jeg blev hans Vaabendrager,
Fordi hans — hvad det er — hans Efterspil behager?
Nei! lad det være skiønt! Hans Ret lad være størst!
Men, om det faldt mig ind, Parbleu! saa peb jeg først!
Men først! min Broder, først! Thi mig og os tilkommer
Den Ret i slig en Sag, at være første Dommer.
Lad en kun reise sig, og sige derimod!
Ha! jeg forstaaer min Stok, og denne Prygl er god!

Lad

Lad Stykket være mat, og uden Sands og Orden,
Af alle Skuespil det dummeste paa Jorden!
Galt eller ypperligt; det være født af Had,
Af Hevn, af Billighed, og Himlen veed af hvad!
Hvad bryder jeg mig vel om slige Bagateller?

Bürgerschreck.

Jeg tænker ei derpaa.

Klaphanns.

Jeg paa min Siel ei heller!
Jeg klapper ligefuldt.

Rechtbruder.

Ja Broder, du har Ret!

Bister.

Men lad dem knye derom! ha! lad dem vove det!
Herr Bogorm! fra vort Vink skal du ærbødigt hente
Tilladelse til sligt! saa længe skalt du vente!
Og om vi fløite saa engang for Tidsfordriv;
Pib saa! pib hvem der vil! og hele Verden pib!
Skienk Broder!

Bürgerschreck

(tager til Flasken, og finder den tom).

Viin, Herr Vert!

Klap-

Klaphanns.

Jeg tømmer alt min anden.

Biſter.

Ha! naar du har din Haand, hvad bruger du Forſtanden?
Herr Wirt! zum Wetter! Hei! har Fanden havt ſit Spil,
Og pebet Verten ud, hvor ſkal det ſaa gaae til?

Klaphanns.

Ha bravo! bravo!

Bürgerſchreck.

Hei!

Biſter.

Nu troer jeg, at han kommer.

Andet Optrin.

Verten (kommer ravende ind). De Forrige.

Verten.

Nu veed jeg først, hvad Viin min tykke Mave rommer.
Ihr Herren!

Klaphanns.

Bravo Vert!

Verten.

Verten.

Min Ven, forstaae mig ret!
De Fiorten gaae deri, men Femten ikke slet.
Hei piber! Pibens Skaal!

Bister.

Hør Kamerat, du væver!

Verten.

Tirlit paa Hallingsaas! thi Stuen er for snever!

Klaphanns.

Nei klappe skal du; klap!

Verten (klapper).

Ha bravo! som en Mand!

Bister.

Saa drukken, som han er, saa har han dog Forstand.

Verten.

Det var en herlig Dag; thi naar var mine Stuer
Saa fulde før, af —

Bürgerschreck.

Os?

Verten.

Nei af —

Bister.

Coleurdeloner.

Verten.

Verten.

For Fanden, nei! — af —

Klaphanns.

Nu?

Verten.

Af — — Er det ei en Spot!

Biſter.

Viin, Vert, og ſladder ei!

Verten.

Ihr Herren! Druesaften
Er liſlig! Men jeg ſkal paa en Journal i Aften!
Et himliſk Efterſpil, ſom en har giort paa Krig,
For — Ak den brave Mand!

Biſter.

Nu?

Verten.

For at ſpekke mig!
Jeg har fra Comos * Tid ei havt ſaa mange Gieſter;
De ſtrømme ret herind fra Øſter og fra Veſter.

* Como, en italienſk Balletmeſter for en tredive Aar ſiden, foraarſagede Uroeligheder blandt Tilſkuerne, da han og hans Kone fik forurettet en Dandſer og Dandſerinde, ſom vare meget gode, og efter Fortieneſte yndede af Publikum.

En klapper Klap i Klap, en piber Tirlilit,
En raaber, ak charmant! en siger, det er —
Det være hvad det vil, saa samler jeg mig Penge.
Jeg drak mig reent ihiel, ifald det varte længe.

Klaphanns.

Saa feiler det vel ei, du klapper dygtig med?

Verten.

Ihr Herren, saa min Haand skal slides op derved!
De Lærde sagde vel, saavidt jeg kunde skiønne,
At al den hele Stads ei duede for en Bønne!

Bister.

Hvad? Hvem tør sige det?

Verten.

Men Hans veed hvad han giør.
Saa skal jeg klappe, saa! (han klapper)

Bister.

Vov andet, om du tør!

Verten.

Ihr Herren!

Bister.

Nævn mig strax de Slyngler, som tør sige,
At Stykket ei er godt, og skiønt, og uden Lige!
Fort slæb mig dem herind! og om de saa var ti!

Verten.

Verten.

Ihr Herren!

Klaphanns.

Bravo!

Rechtbruder.

Ret!

Bürgerschreck.

Men Vinen glemme vi.

Biſter.

Hvad? naler du?

Bürgerschreck.

Men Viin!

Verten.

Ihr Herren, Viin, et Anker!
Men fald for Himlens Skyld paa fredelige Tanker!

Biſter.

Hvad? Jeg?

Verten.

Hav Medynk!

Biſter.

Jeg? med en Couleurdeloup?

Verten.

Er de dog Menneſker!

Biſter.

Was! raiſonnireſt du?

Verten.

Ihr Herren!

Bürgerſchreck.

Viin, Herr Vert!

Verten.

Ret! bravo! drikke! drikke!
Det veed man, hvad det er, det andet veed man ikke.
Hei friſk! lad Piberne kun fylde ſig med Vand;
Journalens Skaal i Viin!

Biſter.

Han har endnu Forſtand.
Men Broder føel min Haand! føel Klaphanns! hvilken Varme!
Parbleu! den brænder ret, at brække Been og Arme.
Ha! kunde jeg kun faae en Skoleſtymper fat,
Som kunde ſige mig, at vor Journal var mat!

Tredie Optrin.

Kielderpigen (med Vinflaſker). De Forrige.

Kielderpigen.

Her mine Herrer!

Biſter.

Hid!

Kielderpigen.

Herr Biſter, Tienerinde!

Biſter.

Hid Snut!

Klaphanns.

Mig forſt et Kys!

Kielderpigen.

De vente mig derinde!

Biſter.

Fort ſiger jeg, herhid! Lad dem kun vente der!

Kielderpigen

(ſætter ſig paa hans Skiød).

Naar Fanden var her og ſaa fuldt af Menneſker?
Og alle plages de af en og ſamme Grille!
Har Lucifer da giort det Stykke, man ſkal ſpille?
Er det om Doctor Fauſt?

Biſter.

Tys! det er en Journal.

Kielderpigen.

Journal?

Biſter.

Ja, veed jeg meer, saa gid jeg blive gal!

Kielderpigen.

Jeg seer Komødier kun for at see paa Løier;
Og intet er saa smukt, som naar Parterret støier.
Det raske klappende, det bravo, bravo, har
Tidt giort, at jeg for Lyst ei vidste, hvor jeg var;
Thi hvad de remse op, det er ei værd at høre;
Men Bravo, Hei, Encore! o! det kan hiertersøre!
Det gaaer til Marv og Been. Det lurer jeg kun paa,
Thi alt det andet Væv maae Fanden selv forstaae!
Vi Kielderpiger kan faae nok af slige Griller,
Som Elskov, Klammirie, og hvad det forestiller;
Og bedre her, end der; thi alt det Narrerie
Om Ære, Dyd og sligt gaae Giesterne forbi.
Naar man vil elske lidt, staaer man ei først og væver;
Den, som har Lyst at slaaes, den bruger sine Næver.
Men Klap, Herr Biſter, Klap, Encor, Encor, og sligt,
Ak, hvor det er charmant! hvor uforligneligt!

Tidt

Tidt har jeg tænkt derpaa, hvorfor den stakkels Herre
I Hullet, ham man seer kun Hov'det af desverre,
Faaer ingen Klap? Og er en Lyseſnydere,
For Fanden, da ei og et Chriſten Menneſke?
Og lad i Stedet for det Hvidſken og det Banden,
Før Dekket hidſes op, en klappe for den anden!
Saa ſkal de ſee, hvor ſmukt! saasnart der klappes ei,
Saa var det nok saa godt, kun strax at gaae sin Vei!
Jeg kiender en Monſieur, en Engel i ſit Væſen!
Vel har han ſmalle Been, og lidt Skavank i Næſen,
Men klappe kan han, ak! og ſkrige høit som to,
O bravo! Schwere Noth! Gotts Blitz! bravisſimo!
Men hvad er det for en Journal, med Tugt at ſige?
Thi den er ventelig dog om en hvermands Pige,
Da den ſkal pibes ud, det var en Tomark værd,
Man tog en Vandſpand med, fy! for en Fandens
Færd!

Biſter.

St! — tag dig vel i Agt! thi vover en at føre
Den mindſte Skamklik paa, den har med mig at giøre!
Journal mig hid og her! den er saa god ſom du.
Og hvem der negter det —

Kielderpigen.

Jh nu, Herr Biſter, nu!
Saa mangen fattig Tøs ſkeer Uret, deſtoverre,
Men Fanden føre da de Slyngler fra Parterre!
Det ſkulde være mig! Vel er jeg kun et Bud,
Jeg ſkienker kun for Folk, men Horer pibes ud!
Hum!

Biſter.

Giv dig kun tilfreds; de vover ei at røre
Ved Piben, nei Parbleu! det ſkal du faae at høre!
Nei juſt til Trods for dem, ſom ſpidſe Mund derpaa,
Skal der fra Noahs Tid ei være pebet ſaa.

Kielderpigen.

Det er forbandet og! J Morges gav jeg Stømper
Min ſidſte Tomark ud for et Par Jyde-Strømper.
O den Komedie, ſaa raſk, ſaa moerſom een,
Saa fuld af Klap, var værd at ſee paa bare Been!

Biſter.

Hvad, om vi, for at bringe
Det Dyr af ſin Betryk, lod fire Styver ſpringe?
Hvad Brødre?

Klaphanns.

Bravo!

Recht-

Rechtbruder.

Vel!

Bürgerschreck.

Jeg skal ei vegre mig.

(De skyde Penge sammen, og flye hende.)

Kielderpigen.

Saavist, Der' Godhed gior mig ret undseelig.

Bister.

Vi troe det vel. Men hør! saa meget vil jeg sige,
At klappe skal du med!

Kielderpigen.

Ja, som en ærlig Pige!

Vertinden (uden at blive seet).

Hei! Lisbeth! — hurtig! — hei!

Kielderpigen.

St! — Nu er Fanden løs!

Fierde Optrin.

Vertinden. De Forrige.

Vertinden.

Hvem skal vel skylle Glas, jeg eller du, din Tøs?

Kielderpigen.

Her er jeg.

Biſter.

Hør et Ord! Jag en af de Philiſter
Med Piberne herind. Forſtaaer du?

Kielderpigen.

Ja, Herr Biſter!

(Hun gaaer.)

Vertinden.

De pardonnere mig! Men Fanden ſtaaer beſkudt
I Piger nu til Dags! Man er ret ilde brudt.
De ſladre Dagen bort.

Biſter

(klinker med de andre).

Va! leve vor Vertinde!

Rechtbruder.

Hun leve!

Bürgerſchreck.

Vivat hoch!

Klaphanns.

Va! bravo!

Vertinden.

Tienerinde!

Biſter.

Men hvi ſaa pæn i Dag?

Vert=

Vertinden.

Herr Bister synes saa.
Men hvad for Galskab kan min Mand ei finde paa!
Og fuld er Beestet nu. Der vil den gamle Taabe
Strax paa Komødie, at støie og at raabe.
Thi andet kan han ei. Og vil jeg have Fred —
Har man vel hørt saa galt? — saa maae jeg følge med.
Dog negter jeg det ei, jeg selv gad gierne høre,
Hvad for Ulykke dog den Mand har kundet giøre?
Har han forandret Troe, saa er han vel forført.
Men pibes ud er haardt, og hidindtil uhørt!

Bister.

Og om jeg er den Mand, hvorfor enhver mig kiender,
Om Bister er mit Navn, og har jeg Stok og Hænder,
Da skal det, troe mit Ord! ei blive hørt endnu!
Hvad, Bruder Bürgerschreck? hvad, Klaphanns,
siger du?

Bürgerschreck.

Jeg slaaer en dygtig Stok.

Klaphanns.

Jeg klapper som den bedste.

Vert-

Vertinden.

Det er dog christeligt, at hielpe paa sin Næste.
Hvad? Er han vel en Tyrk? At pibe ud, og sligt,
Det, mine Herrer, det er ikke christeligt!

Bister.

Madam! jeg haaber da, hun vil retskaffen klappe?

Vertinden.

Spørg kun, om jeg ei før lod mine Handsker lappe,
Just til det samme Brug? Jeg?

Femte Optrin.

Eraſt. De Forrige.

Eraſt.

Med Tilladelse!
(Vertinden gaaer).
En Pige bad mig — men — hun har hørt Feil maaskee.

Bister.

Har hun indbildet dem — jeg veed ei, hvad de hede —
At prøve den Muſik, ſom man ſkal tilberede;
Saa har hun ei hørt Feil. Vi elske slig en Spøg.
Parbleu, min Herre! pib et Stykke til Forsøg!

Eraſt.

Eraſt.

Min Herre! dette Sprog er fremmed for mit Øre.

Biſter.

Ei heller er det Græſk.

Eraſt.

Nei, ſom jeg troer at høre,
Saavidt jeg kan forſtaae der' Sprog, foruden Tolk,
Var Grækerne dertil alt for poleerte Folk.

Biſter.

Parbleu, jeg troer —

Bürgerſchreck.

Beym Blitz!

Eraſt.

Koldſindig maae de tale,
Og Danſk, om ellers de har noget at befale!
De pardonnere mig! men det, vi ei forſtaae,
Det kan vi, ſom de veed, ei heller ſvare paa.

Biſter.

Og Love, Herr Pedant, os vil du foreſkrive?

Eraſt

(vil gaae, men Biſter ſtiller ſig imellem ham og Døren).

Jeg er tilovers her.

Biſter.

Biſter.

Parbleu! nu ſkal du blive!
Og rører du dig kun af Pletten, før jeg vil,
Saa ſkal jeg lære dig et andet Pibeſpil!

Eraſt.

At ſige dem imod, ſtaaer ei i mine Kræfter.
For ſlige Slutninger gav ſelv Fornuften efter;
Og om en Sokrates kom fra ſit Paradiis,
Saa gav han efter for ſaa haandfaſt et Beviis.
Dog, at den ædle Tid ei ſkal gaae reent til Spilde,
Hvad var det egentlig, min Herre, ſom De vilde?

Biſter.

Velan! ſaa dybt endnu ſkal jeg nedlade mig;
Og negt ſaa ſiden, at jeg har advaret dig!
Ubillig er jeg ei. Sid paa Parterrets Bænke!
See! hør! jeg vil ei ſelv forbyde dig at tænke!
Puſt, ſuk, og hvidſk endog! Skrab, røm dig, hark og hoſt!

Eraſt.

Og om jeg nøs engang?

Biſter.

Jeg ſelv ſkal ſige, Proſt!
Raab: bravo! raab: Encor, ſaa meget, ſom du gider!

Lee,

Lee, til det giør dig ondt i begge dine Sider!
Klap, saa man hører ei et Ord af vor Journal!
Giør dig, Acteur, Soufleur, og hele Verden gal!
Men om du aander kun i Piben, om du triner
Kun usædvanlig haardt, og fløiter kun med Miner,
Og letter kun din Fod, og spidser kun din Mund,
Saa skal ti tusind' Prygl nedregne paa din Hund!

Eraſt.

O, kun den fierde Deel var meer end overflødig;
Og jeg forsikrer dem, den skal ei giøres nødig!

Biſter.

Nu kan jeg lide dig, saasnart du taler saa.

Eraſt.

Men tør jeg sige dem det, som jeg undrer paa?

Biſter.

Siig frem!

Eraſt.

Af deres Ord, min Herre, kan det flyde,
At Larm er ikke det, hvorpaa de just fortryde;
Men om jeg feiler —

Biſter.

Nei, Larm er min bedste Leg,
Og ingen støier meer, uroeſt min Ven, end jeg.

Eraſt.

Eraſt.

Thi Klap og Bravoraab, ſkiønt de tilkiendegive
Meer Lyſt og Munterhed, ſkiønt de saa tidt oplive
Den matteſte Poet, den søvnigſte Acteur,
Som ved en Pibes Lyd beſvimer reent, og døer:
Skiønt Haand og Fod i saa forſkiellig Hensigt røres,
Saa giør dog begge, at Acteuren ikke høres.
Sandt, Foden synes, at udrette det, den vil,
Da Haanden par Malheur kun klapper Øret til;
Men —

Biſter.

Halt! — beym Wetter, halt! — Først ſtig mig, unge Herre,
Hvorfor gaaer jeg, og de, og andre paa Parterre?
Hvorfor beſøger man saa tidt Komødier?
Mon for at ſkrive op, hvad Pølſesnak det er?

Eraſt.

O! langt fra mig ſkal en saa driſtig Tanke være!

Biſter.

Kun for Poetens Skyld, og for Acteurens Ære
Indfinde vi os der, for at opmuntre dem.

Eraſt.

Hvortil?

Biſter.

Biſter.

Hvortil? Ha ha! Gotts Blitz! — terem-
tettem!

Eraſt.

O alt for ædle Træk! — thi hvo kan vel beſkytte,
Og hvo kan muntre op med mindre Egennytte,
End den, ſom ſelv ei veed, hvad og hvad Hiemed;
Som foreſætter ſig ei mindſte Maal derved?

Biſter.

Nein, meiner Seele nicht!

Eraſt.

Jeg troer Dem. Men De vilde
Forlade mig! man kan opmuntre vel og ilde,
Stærkt, ſom De veed, og ſvagt.

Biſter.

Man klappe, ſom man bør!

Eraſt.

Men, mon ei Agtſomhed og ſmigrer en Acteur?

Biſter.

Ha! — naar man klapper kun; hvad vil de ſaa begiere,
Hvad kan de ønſke meer? Er det dem ei en Ære?

Eraſt.

Hvor ſtor! — Hvad ſynes Dem, om man oprettede
En Klapper-Mølle ved enhver af Bænkene?

Biſter.

Zum Teufel, Herr! Jeg troer — —

Eraſt.

Min Herre, Lyſt at tiene
Der' ædle Hensigt, har opmuntret mig allene.
Om De tillade mig at ſige, hvad jeg vil,
Saa har jeg vel endnu et Ord at lægge til.
Men da jeg merker — —

Biſter.

Tael!

Eraſt.

Saavidt jeg kan begribe,
Er, at De elſke Klap, og at De hade Pibe,
Ei af den mindſte Lyſt til større Roelighed;
Og Skuespillet ſelv er ei Der' Hiemed.
Der' ædle Hensigt er, ifald jeg ret kan ſkiønne,
Kun den, at muntre op, og mueligt at belønne;
Og ſkiønt De ſelv ei veed, hvortil, hvorfor og hvad,
Saa troe De, Digter og Acteur er lige glad —
Jeg ſeer, at om en Eed forbandt Der' Troe til dette,

Er

Er Piben reent fordømt, og intet at udrette.
Et Spørgsmaal er mit Haab, ifald De ikke svoer,
Det: — er enhver Acteur, hver Digter lige stor?

Biſter.

Jeg skulde drømme det?

Eraſt.

Nu vel — jeg tør da sige,
At man blandt denne Slægt kan finde maadelige.

Biſter.

Og slette selv, min Ven.

Eraſt.

O, denne Godhed er,
Min Herre, meget meer, end jeg har haabet her!
Tre Poster vover jeg kun ydmygst at erindre:
En — at den større vel vil skilles fra den mindre;
Og at, da dette dog skal skee ved Hørelsen,
Han har den Hørende saa kier, som Klapperen.
En anden — at han ei opmuntres til at stige,
Naar man dog evig giør hver Fusker til hans Lige;
Og at han ventelig kun slet vil skiønne paa
Ti Millioner Klap, som hver en Nar kan faae.
Den tredie var den, at naar man først retfærdig
Vil giøre Bifald til Belønning for en Værdig,

Og ei berøve ham hans Gienstand, og hans Ret,
Ved at vanhellige og at bortkaste det.
Hvor lille bliver da den store Klappe-Liste!
De Maadelige faaer ei flere Klap at miste.
Opmuntres skal de dog — — og for at muntre dem,
Min Herre — tager man — en lille Pibe frem.

Bister.

Hvad, Herre? Hvad endnu?

Bürgerschreck.

Han piber efter Noder.

Klaphanns.

Ha bravo, Bürgerschreck!

Rechtbruder.

Ja, du har Ret, min Broder.

Crast.

At ingen dog kan see hans Enighed med mig!
Opmuntre vil han dog, og selv en maadelig.
Klap er de Godes Løn, Klap kan det ikke være;
Opmærksom Taushed er de største Mestres Ære.
Ved Piben, troer jeg, at hans ædle Hensigt naaes.
Er det et Mord-Gevær, en Dolk, som foreslaaes?
Hvor mangen ædel Helt, som tapper turde slibe

Sit blanke Staal paa Steen, har flygtet for en Pibe!
En Vægter vover det, og selv mod Krigens Gud,
Og, lappede Poet, du tør ei pibes ud?

Bürgerschreck.

Han taler ei saa galt.

Biſter.

Snak!

Eraſt.

Om jeg turde ſtole
Paa det, De sagde før — —

Biſter.

Mit Ord er min Parole.

Eraſt.

At Digter, at Acteur selv kunde findes slet,
Tilstod De; men hvordan tilkiendegive det?
Ved Sladder sover man i Stedet for at høre!
Men Ord, som skurre stærkt i Ærbarhedens Øre,
Sting af en giftig Dolk, Sting i en følsom Siel,
Ved dem kan pibes godt, men ikke soves vel.
Den Forudsættelse, af en forvoven Digter,
At en Tvetydighed, som spotter Dyd og Pligter,
At ublue Pøbel-Skiemt tør finde vort Behag;

Den er fornærmelig for meer, end for vor Smag.
Bør den, som offentlig, og frek, og ublue viser,
Ved Kaadhed eller Gift, ved Grovhed og Sottiser,
Hvad Tanker han om os, og om vort Hierte har;
Bør den behandles saa lemfældig, som en Nar?
Man klappe, naar en Helt med Sganarellers Mine
Faaer ved sit sidste Suk Matroser til at grine!
Man tie, Dido, naar du neiende og mild,
Glad ved Parterrets Klap, nedglider i din Ild!
Men sæt det, at en smuk, og kaad og fræk Actrice
Tør ville smigre os, med offentlig at vise —
Fy! — sæt at vore nu var ei for høflige
Til at fornærme os med slig Bebreidelse!
Og forebygger ei Danseusen efter Evne,
At det ei bliver seet, som ei enhver tør nævne,
O hævn da, om ei os, dog Fruentimmeret,
Den, som blev rød, og den, som ei kan blive det!
Frels Vægter den, som svagt, og den som tvunget fegter!
Theatret er vor Bye, Parterret er dets Vægter,
Og det vil taale dem, som overfalde dig,
O Dyd, ung, værgeløs, og mindst betænkt paa Krig?
Da, i det mindste da, bør Landets Helte gribe,
Ei til en mordisk Dolk, men til — — en lille Pibe.

Bister.

Biſter.

Hvad Herre? Hvad igien?

Bürgerſchreck (drikker).

Sa, Broder Vægterknegt!

Du leve!

Klaphanns (drikker med).

Bravo, va!

Rechtbruder (peger paa Biſter).

Mein Seel', der Herr hat Recht!

Biſter.

Og du, ſom længe har opirret diſſe Næver,
Hvad Fanden paſſer det ſig her, det Tøi du væver?

Rechtbruder.

Ret Broder!

Bürgerſchreck.

Prell ham!

Klaphanns.

Friſk!

Biſter.

Og du, ſom giør mig gal,
Hvad finder du i den dramatiſke Journal?

Eraſt
(bukker ſig meget dybt).

Slet intet —

Biſter.

Vov det kun!

Eraſt.

Hvorledes tør jeg ſige,
At Skuepladſen ei er Plads for lærde Krige?
At hvor vi haabe meer, og kun dramatiſk Digt,
Det bedſte Stridsſkrivt ſelv er mat og vœmmeligt?
At det er alt for ſtolt, naar en tør forudſætte,
At alle tage Deel i hans private Trætte;
Og ſkiønt den nok ſaa godt kan læſes af enhver,
Betale villige dens Forelæsninger?
At al Acteurens Kunſt, hans Vink, og Smiil, og Raaben
Er her kun mordiſke og utilladte Vaaben;
Hvoraf ei nogen kan betiene ſig igien,
Som Skiebnen kun gav Smag, Forſtand og Blæk og Pen?
At man ei fandt ſaa let Destoucher, Molierer,
Der kan opløfte ſligt ved ſtærke Charakterer?
At — —

Biſter.

Biſter.

Halt! Cartouche? — Hvad? — Og denne
Røverknegt,
Den ligner du ved vor — —

Rechtbruder (peger paa Biſter).

Mein' Seel', der Herr hat Recht.

Eraſt.

Min Lyſt forgaaer — jeg har ei heller Tid at ſpøge.
Og kan vi Græker bedſt i Stilhed underſøge,
Om Sidons Helt, den nye dramatiſke Journal,
Er væbned, ſom den bør, og fegter, hvor den ſkal.
Og har Der' Slutningskraft bragt mig ſaa ſtærk i
Knibe,
At jeg kun har en Grund tilbage for vor Pibe;
I Fald min Herre har ſaa ſtor Taalmodighed — —

Biſter.

O! har jeg hørt paa alt, ſaa ſtig kun denne med!

Eraſt.

Til Svages Forſvar kiek, endſkiønt til Vold for tapper,
Min Herre, møder De formodentlig og klapper.
De ynde Stykket — vel! — hvor billigt er det da!
Hvem er vel ublue nok, at hindre dem derfra?
Jeg, og enhver af os, er — thi det bør erindres,

At ex officio vor Frihed ei forhindres —
Er Christians Undersaat, og troe, og dansk, og fri,
Vi ynde Stykket ei, og derfor pibe vi!

Bister

(slaaer Erast, og da denne vil sætte sig til Modværge, overfalde alle de andre ham med blotte Kaarder).

Saa pib for Fanden, pib!

Erast.

Hvad? — Vold? — Og Frygt og Fare
For Mord? — ved Thronens Fod? — af dem, som bør forsvare?
Er man ei sikker her paa Lemmer eller Liv?
Gevalt!

Bister.

Ja raab du kun!

Bürgerschreck.

Ha, pib Herr Vægter, pib!

Erast.

Ha! — mod en Værgeløs kan Raserie bevæbne —
Og fire? — Fandt I dog i Krig den samme Skiebne?

Bister.

Was, raisonnirst du noch?

Bürgerschreck.

Halt ihn, Herr Bruder, halt!

Klaphanns.

Encor', Encor'!

Rechtbruder.

So recht!

Eraſt.

Gevalt! Gevalt! Gevalt!

Siette Optrin.

Verten, Vertinden, Kielderpigen, Soldater og Matroſer, de Forrige.

Verten.

Ihr Herren!

Eraſt.

Vold, Herr Vert!

Biſter.

Han piber.

Vertinden.

I min Stue?

En Soldat.

Was?

Eraſt.

Er der Lov og Ret —

Biſter.

Biſter.

Hvad Karl? og du tør true?

Eraſt.

Jeg dem, ſom frygter ei, at bryde Kongens Fred?
Hans Lov? Ei at begaae den ſiørſte Nedrighed?

Rechtbruder (til Soldaterne).

Ihr Herren, hören Sie! Jeg kan dem bedſt fortælle,
Hvori beſtaaer — Ich war vom Anfang' beym Querelle.
Der vil han pibe ud, den muſeblakked' Kal,
Ein ſchönes Stück genannt: Dramatiſke Journal.
Bey meiner Seel' ein Stück, ein Stück, man ſkulde vente
En Oberſt havde giort — beym ganzen Regimente
Machts keiner ſo —

Biſter (til Matroſerne).

Fordømt, om nogen Admiral
Har ført et Skib, ſom den dramatiſke Journal!

Klaphanns.

Der har man klappet nu ſaa længe paa Parterre,
Som Dannemark har ſtaaet. Nu kommer denne Herre
Og trodſer gammel Skik, og giør ſig ſplittergal,
Og vil udpibe den dramatiſke Journal!

Bürger=

Bürgerschreck.

En Karl, som en Dragon, fordi han dygtig preller
En eller anden Fuchs — for slige Bagateller,
Skal pibes ud! — Mein' Seel' en brav og ærlig Kal!
Og vi beskytte hans dramatiske Journal!

Vertinden.

Det er ei christeligt.

Kielderpigen.

Ei smukt.

Verten.

Nei, fy, for Fanden!

En Soldat.

Der Kerl hat Schwein' im Leib!

Erast.

Snart taber jeg Forstanden.

En Soldat.

Der Teufel hole Herr!

En Matros.

Den Onde tordne skal!
Hvad? — du vil sløite, du ad Drammens Skibs-
journal?

Erast.

Eraſt.

Nok — meer end nok!

Biſter.

Herud!

Rechtbruder.

Herud!

Bürgerſchreck.

Herud, din Slyngel!

Klaphanns.

Jag ham paa Døren, ham, og al den græſke Yngel!

Eraſt.

O ſtrax! af Hiertens Grund! Den maatte være gal,
Som ſtreed mod dem og der' dramatiſke Journal!
(Han gaaer.)

Biſter.

Saa! flye afmægtige! Men, Helte, overveier,
At Tiden fordrer os til ſtørre Kamp og Seier!
Blodfanen vaier alt, og hør Trompetens Skrald!
Op, at forfægte vor dramatiſke Journal!
Du har Fortropperne, Rechtbruder. Lad dem føle
Din Arm! Og Bürgerſchreck, lad du din Stemme
brøle!

Klap-

Klaphanns er Adjutant, og jeg er General,
I denne Krig for den dramatiske Journal.
Stok hoch! — Gerichtet! — Marsch! — Saa ret! —
(De rangere sig i Geled) Dog glemmer ikke,
At det er Krigsmaneer, for Alting først at drikke!
Nu, Brødre, støder an! og længe leve skal
Vort tappre Mod og vor dramatiske Journal!
(De klinke og drikke.)

Soldater og Matroser.

Hurra! Hurra! Hurra!

Bister.

Marsch! Marsch!
(De fire Brutale marschere af.)

En Soldat.

Courage, Schwager!
Kom mit! Gewinnen sie, so plündern wir das Lager!
(Soldaterne gaae.)

En Matros.

Hvad Fanden staaer du her? — Hei, Jeppe, giør dig gal!
Slaae Løgter ind engang! — Hei frisk, for Herr Journal!
(Matroserne gaae.)

Verten.

Verten.

Hei frisk! lad Strømmen gaae, hvorved min Mølle sliber!
Og længe leve den, som klapper, og som piber!
Gid Fanden maatte slaaes! Det er en ærlig Kal,
Som drikker godt for den dramatiske Jonrnal!

(Verten, Vertinden og Kielderpigen gaae, og Tilskuerne med, ifald de ere frygtsomme.)